

Dosarul nr.3ra-263/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V.Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Sîrbu, V.Mihaila)

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Valeriu Raducan și de către Inspectoratul General al Poliției reprezentat de Eugeniu Țurcanu,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Valeriu Raducan împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției și Direcției de Poliție municipiul Chișinău, persoane terțe Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la încasarea impozitului pe venit reținut ilegal, a indemnizației unice de concediere și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 4 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Valeriu Raducan și de Inspectoratul General al Poliției, precum și cererea de alăturare a apelului depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă:

La 29 mai 2017 Valeriu Raducan a depus în adresa Judecătoriei Chișinău cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției și Direcției de Poliție municipiul Chișinău cu privire la încasarea impozitului pe venit reținut ilegal, a indemnizației unice de concediere și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că conform ordinului nr. 318ef din 30 mai 2014 a Inspectoratului General al Poliției, a fost concediat cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI, cu achitarea indemnizației unice în conformitate cu art. 65 alin. (2) al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012, de la 02 iunie 2014.

Drept rezultat, în conformitate cu cerințele legislației Republicii Moldova, s-a calculat indemnizația unică la concediere, care a constituit suma

de 67027,30 lei, dintre care transfer la card a constituit suma de 54962 lei, impozit pe venit reținut fiind suma de 12065 lei.

Reclamantul a susținut că a fost informat de către Inspectoratul General al Poliției, că începând cu 1 mai 2015, conform prevederilor Legii Republicii Moldova nr. 71 din 12 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, indemnizațiile de concediere stabilite conform legislației au fost excluse din sursele de venit neimpozitabile, potrivit art. 20 lit. g) Codul fiscal.

A menționat că reieșind din prevederile normei numite, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 71 din 12 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în venitul brut nu se includeau indemnizațiile de concediere stabilite conform legislației. Potrivit acestei norme, până la 1 mai 2015 indemnizația de concediere, la care se referă și indemnizația unică achitată în legătură cu pensionarea, nu se supuneau impozitării.

În opinia sa, prevederile legale enunțate nu pot fi aplicate în situația dată, deoarece Legea nu are efect retroactiv, iar angajatorul Ministerul Afacerilor Interne/Inspectoratul General al Poliției au interpretat eronat și au aplicat abuziv prevederile Legii nr. 71 din 12 aprilie 2015, din care considerent a solicitat pe cale amiabilă, extrajudiciară, achitarea integrală a indemnizației unice și anume a sumei restante de 12065 lei, totodată și pentru fiecare zi de întârziere 0,1% din suma neplătită în termen, conform legislației muncii în vigoare, în caz contrar și-a asumat dreptul de a se adresa în instanța de judecată, însă fără careva rezultat, din care considerent a depus prezenta acțiune.

Valeriu Raducan a solicitat în urma concretizării și modificării cerințelor, încasarea din contul angajatorului Ministerul Afacerilor Interne/Inspectoratul General al Poliției/Direcția de Poliție municipiul Chișinău în beneficiul său a sumei de 12 064,92 lei, reținută ilegal ca impozit pe venit; suma de 24,934,15 lei pentru reținerea indemnizației unice de concediere pentru perioada 2 iunie 2014 – 9 iunie 2015; suma de 9 519,22 lei cu titlu de prejudiciu din suma neplătită în termen pentru perioada de 9 iunie 2015 până la 18 august 2017; suma de 22 440,75 lei cu titlu de prejudiciu din suma neplătită în termen pentru perioada 19 august 2017 – 9 mai 2019; suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral în legătură cu neachitarea în termen a indemnizației unice de concediere, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu judecarea prezentului litigiu, inclusiv cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 500 lei.

Prin hotărârea din 15 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Raducan a fost admisă parțial, fiind încasat din contul Inspectoratului General de Poliție în beneficiul lui Valeriu Raducan suma de 12 064,92 lei reținută ilegal ca impozit pe venit și suma de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, cerințele lui Valeriu Raducan s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Valeriu Raducan și de Inspectoratul General de Poliție, a fost casată hotărârea din 15 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cauza fiind remisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, au fost introduși în calitate de terți Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat.

Prin hotărârea din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Raducan a fost admisă parțial, fiind încasat din contul Inspectoratului General de Poliție în beneficiul lui Valeriu Raducan suma de 12 064,92 lei reținută ca impozit pe venit, suma de 6000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, cerințele lui Valeriu Raducan s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 4 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Valeriu Raducan și de Inspectoratul General al Poliției, precum și cererea de alăturare a apelului depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În consolidarea concluziei enunțate, instanța de apel a constatat că instanța de fond întemeiat a concluzionat despre admiterea parțială a acțiunii.

Aceasta deoarece, indemnizația unică în legătură cu pensionarea lui Valeriu Raducan urma să fie achitată în ziua eliberării din funcție, la 2 iunie 2014, iar la această dată conform art. 20 lit. g) Codul fiscal, în redacția Legii nr. 1163 din 24 aprilie 1991, indemnizațiile de concediere erau stabilite ca surse de venit neimpozabile, adică indemnizația de concediere nu urma a fi supusă impozitării, din care considerent prima instanță corect a încasat din contul angajatorului în beneficiul reclamantului suma reținută ilegal ca impozit pe venit.

În continuare, în speță, instanța de apel a constatat că indemnizația unică a reclamantului, care urma să fie achitată acestuia la ziua eliberării din serviciu, și anume la 2 iunie 2014, a fost transferată spre achitare, abia peste un an și șapte zile, și anume la 9 iunie 2015, parțial în sumă de 54962,38 lei.

În această ordine de idei, instanța de apel a relevat că pentru angajarea plății în despăgubire, de reparare a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediere, în corespundere cu art. 330 alin. (2) al Codului muncii, reclamantul urma să facă dovada întrunirii cumulative a următoarelor condiții: de existență a faptei ilicite în reținerea indemnizației de concediere și că, această reținere este din culpa angajatorului, fiind prin urmare o legătură directă dintre cauză și efect, iar în consecință, lipsa unuia dintre aceste condiții, nu angajează răspunderea juridică a angajatorului.

În speță, instanța de apel a constatat că reținerea indemnizației de concediere nu a fost din culpa angajatorului, or, neachitarea în termen a indemnizației a fost condiționată de aprobarea bugetului, care nu este în sarcina Inspectoratului General al Poliției, dar a Guvernului și Parlamentului, astfel, s-a constatat lipsa vinovăției acestuia în achitarea indemnizației lui Valeriu Raducan în termenul stabilit de legislația muncii.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea hotărârii din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 4 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la 17 decembrie 2019 Valeriu Raducan le-a contestat cu

recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a actelor judecătorești contestate ce constituie obiectul prezentului recurs în partea respingerii pretențiilor cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că angajatorul Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova/Inspectoratul General de Poliție a interpretat eronat și a aplicat abuziv prevederile Legii Republicii Moldova nr.71 din 12.04.2015.

Ca urmare, din suma de 12 064,92 lei reținută ilegal ca impozit pe venit și neplătită în termen, urmează a fi încasat un prejudiciu pentru fiecare zi de întârziere de 0,1 % și de 0,3 % în baza art. 330 alin.(2) Codul muncii, conform calculului invocat în cererea de recurs. Respectiv, suma totală restantă ce urma a fi încasată de către instanțele de judecată a constituit 68 959,04 și nu după cum greșit instanțele au admis parțial acțiunea.

La 26 decembrie 2019, Inspectoratul General al Poliției reprezentat de Eugeniu Țurcanu a depus recurs împotriva hotărârii din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 4 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând în urma depunerii recursului motivat din 15 ianuarie 2020 admiterea acestuia, casarea integrală a actelor judecătorești contestate ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că nu este de acord cu poziția instanțelor de judecată, deoarece atât prima instanță cât și Curtea de Apel Chișinău nu au aplicat corect prevederile legale relevante cazului.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere parțială a acțiunii.

Or, având în vedere că indemnizația de concediere a fost transferată reclamantului la 9 iunie 2015, aceasta urma a fi impozitată, deoarece potrivit legislației în vigoare, suma indemnizației care urma a fi achitată de la 1 iunie 2015, necesită a fi impozitată de către entitatea competentă în a calcula acest venit în condițiile prevăzute de lege.

Totodată, a precizat că achitarea indemnizației cu întârziere nu s-a produs din vina angajatorului, ci datorită faptului că legea bugetară anuală nu a fost adoptată înainte de expirarea anului bugetar, adică la finele anului 2014, iar conform legislației în vigoare, Inspectoratul General al Poliției a activat cu un buget provizoriu, la nivelul anului precedent, până la aprobarea legii respective.

A indicat că la 28 aprilie 2015 a intrat în vigoare Legea bugetului de stat pe anul 2015 și în luna mai, au fost înaintate spre aprobare planurile de finanțare a MAI cu planificarea surselor financiare pentru plata indemnizațiilor la concediere. Ulterior, după aprobarea acestora în luna iunie a anului 2015 au fost

achitate datoriile formate la situația din 01.05.2015, inclusiv datoria față de reclamant.

Deci, Inspectoratul General al Poliției are calitatea de executor de buget în timp ce ordonator principal de credite în raport cu Ministerul Finanțelor este Ministerul Afacerilor Interne. Achitarea indemnizației cu întârziere s-a produs din cauza insuficienței mijloacelor financiare.

Cu referire la capătul de hotărâre prin care Inspectoratul General al Poliției a fost obligat să-i achite reclamantului cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 500 lei, consideră că este unu neîntemeiat, iar suma de 3500 lei este exagerată.

Cu referire la capătul de hotărâre conform căruia a fost dispusă încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul reclamantului a sumei de 6000 lei cu titlu de prejudiciu moral, acesta este neîntemeiat și urmează a fi casat, iar acțiunea în partea respectivă urmează a fi respinsă, or, reclamantul nu a demonstrat nici într-un mod caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, ori, acestea nu au fost cauzate, cu atât mai mult că, suma în mărime de 12064, 92 lei a fost calculată ca parte componentă a indemnizației reclamantului, însă a fost transferată la bugetul de stat cu titlu de impozit, iar de aici denotă faptul că nu este stabilit gradul de vinovăție a Inspectoratului General al Poliției, ultimul nedisponînd de suma de bani menționată.

La 4 februarie și, respectiv la 10 februarie 2020 Inspectoratul General al Poliției și Ministerul Afacerilor Interne au depus referințe asupra recursului declarat de Valeriu Raducan, solicitând respingerea acestuia, cu admiterea integrală a recursului depus de Inspectoratul General al Poliției.

Până la examinarea admisibilității cererilor de recurs, intimatul-recurent Valeriu Raducan nu a depus referință prin care să-și expună opinia asupra motivelor invocate în cererea de recurs declarată de Inspectoratul General al Poliției, deși a recepționat recursul la 24 ianuarie 2020, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile depuse la 17 decembrie 2019 de Valeriu Raducan (vol.III,f.d.91) și la 26 decembrie 2019 de către Inspectoratul General al Poliției (vol.III,f.d.88) sunt în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 4 decembrie 2019 (vol.III,f.d.66).

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursurilor conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursurilor depuse de Valeriu Raducan și de către Inspectoratul General al Poliției reprezentat de Eugeniu Țurcanu în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursurile depuse de Valeriu Raducan și de către Inspectoratul General al Poliției reprezentat de Eugeniu Țurcanu nu se

încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile enunțate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de Valeriu Raducan și de către Inspectoratul General al Poliției reprezentat de Eugeniu Țurcanu.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile depuse de Valeriu Raducan și de către Inspectoratul General
al Poliției reprezentat de Eugeniu Țurcanu, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nina Vascan